

**IPOSTAZE ALE FANTASTICULUI
ÎN PROZA LUI VASILE VOICULESCU**

**Această carte a fost tipărită cu sprijin financiar acordat de
S.C. GECAM COM SRL, reprezentată prin
administratorul Avram Grigore**

ANASTASIA DUMITRU

**IPOSTAZE ALE FANTASTICULUI
ÎN PROZA LUI VASILE VOICULESCU**

EDITURA UNIVERSITARĂ
București, 2011

Tehnoredactare: Anastasia Dumitru și Ameluța Vișan
Coperta: Angelica Mălăescu
Referenți științifici:
prof. univ. dr. Paul Dugneanu
prof. univ. dr. Vasile Spiridon

Copyright © 2011
Editura Universitară
Director: Vasile Muscalu
B-dul Nicolae Bălcescu 27-33,
sect. 1, București.
Tel./Fax. (021) 315.32.47 / 319.67.27
www.editurauniversitara.ro.
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

EDITURĂ RECUNOSCUTĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR
(C.N.C.S.I.S.)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
DUMITRU, ANASTASIA

Ipostaze ale fantasticului în proza lui Vasile Voiculescu /
Anastasia Dumitru. - București : Editura Universitară, 2011
Bibliogr.
ISBN 978-606-591-231-1

821.135.1.09 Voiculescu,V.
929 Voiculescu,V.

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate Editurii Universitare.

Distribuție: tel/fax: (021) 315.32.47
(021) 319.67.27
comenzi@editurauniversitara.ro

ISBN 978-606-591-231-1

CUPRINS

PREFAȚĂ: Paul Dugneanu / 5

ARGUMENT / 8

I. UNIVERSUL PROZEI LUI VASILE VOICULESCU – UN FANTASTIC GREU DE PRINS ÎN TIPARE

1.0. Receptarea prozei fantastice a lui Vasile Voiculescu / 15

1.1. Ipostaze ale fantasticului în proza lui Vasile Voiculescu – un fantastic greu de prins în tipare / 34

1.1.1. Fantasticul de tip mitico-magic (mentalitatea arhaică – Marele Timp mitic) / 55

1.1.2. Caracterul interior, psihologic (obsesional) al fantasticului. Fantasticul modern (textul ca simptom al terorii prezentului) / 64

1.1.3. Fantasticul de tip inițiativ (un scenariu gnostic) / 68

II. FANTASTICUL DE TIP MITICO-MAGIC

2.0. Rolul fantasticului de tip mitico-magic. Restabilirea echilibrului dintre microcosmos și macrocosmos prin experiența mitico-magică / 78

2.1. Entitățile de tip mana – cunoscătoare a riturilor străvechi / 90

2.1.1. Rolul descântecului în refacerea echilibrului / 94

2.2. Influențe de tip magic: pactul cu diavolul și vraja ca fascinație erotică diabolică în *Lostrița* și în *Iubire magică* / 99

2.3. Transferul dintre regnuri. Multiplele prefaceri / 105

2.3.1. Motivul lykantropului sau al pricoliciului – În mijlocul lupilor și în *Schimnicul* / 109

2.3.2. Motivul Ondinei în *Lostrița* / 120

2.4. Gândirea mitică în *Pescarul Amin* / 129

2.5. *Ultimul Berevoi* – sfârșitul unei lumi / 147

III. FANTASTICUL DE TIP OBSESIONAL (PSIHOLOGIC)

3.0. Începutul „sezonului mort” / 163

3.1. *Lobocoagularea prefrontală* – instanța liminală într-o lume desacralizată. *Homo economicus* / 169

- 3.2. Privirea erotică – operator al fantasticului în *Sakuntala*, în *Iubire magică* și în *Sezon mort* / 177
- 3.3. Dezanthropomorfizarea sau anarhetipul ca ontologie a declinului în romanul *Zahei orbul* / 195
- 3.4. Sentimentul de vină – expresie a tensiunii între „Eu” și „Supraeu” în povestirea *Schitul de ceară* / 210
- 3.5. *Homo psihologicus* ca produs al terorii istoriei / 219
- 3.6. Procesul de individualizare și dorința resacralizării / 240

IV. FANTASTICUL DE TIP INIȚIATIC

- 4.0. Fantasticul de tip inițiativ / 250
- 4.1. *Sacul cu cartoți* – o *imitatio cristica* nereușită / 257
- 4.2. Des-tăinuirea mesajelor inițiatice în povestirea *Ciorbă de bolovani* / 292
- 4.3. Îngerul – intermediar între creator și creația lui în *Lupta cu îngerul* și în *Bunăvestire* / 303
- 4.4. Restabilirea relației dintre microcosmos și macrocosmos ca meditație asupra esențelor / 311
- 4.5. Comportamentul arhetipal al copilului. Nostalgia originilor / 323
- 4.6. Povestirile voiculesciene – un demers inițiativ decodificat printr-un sistem integrator al ipostazelor fantasticului. Fantasticul de interpretare / 327
- 4.6.1. Povestirea fantastică – aventură a cunoașterii / 330
- 4.6.2. Povestirea inițiativă – o metodologie a devenirii / 343
- 4.6.3. *Coincidentia oppositorum*, metodologia și epistemologia profunzimilor ca remitologizare a universului profan la Mircea Eliade și la Vasile Voiculescu / 354

ÎN LOC DE CONCLUZII / 364

ANEXE / 387

BIBLIOGRAFIE / 391

ABSTRACT / 401